

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van GO! atheneum Etterbeek te ETTERBEEK

Hoofdstructuur	voltijds secundair onderwijs
Instellingsnummer	41483
Instelling	GO! atheneum Etterbeek
Directeur	Patrick DE CLERCQ
Adres	Edmond Mesenslaan 2 - 1040 ETTERBEEK
Telefoon	02-738.70.40
Fax	02-732.64.33
E-mail	directie@kaetterbeek.be
Website	http://www.kaetterbeek.be
Bestuur van de instelling	GO! scholengroep Brussel
Adres	Oud-Strijderslaan 200 - 1140 EVERE
Scholengemeenschap	SG GO Brussel
Adres	Oud-Strijderslaan 200 - 1140 EVERE
CLB	GO! CLB Brussel
Adres	Dieleghemse Steenweg 24 - 1090 JETTE
Dagen van het doorlichtingsbezoek	25-11-2013,26-11-2013,27-11-2013,28-11-2013,29-11-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	29-11-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	18-12-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Leander Froidcoeur
Teamleden	Hilde De Rijbel, Erik De Bou, Bart Maes
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Frans in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/002).....	8
3.1.1.2 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/004)	10
3.1.1.3 Biologie in aso derde graad in de studierichtingen economie-wetenschappen, Latijn-wetenschappen, sportwetenschappen en wetenschappen-wiskunde (leerplan 2006/037).....	12
3.1.1.4 Cultuur- en gedragwetenschappen in aso tweede en derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplannen 2006/019, 2006/022, 2006/040, 2006/049).....	13
3.1.1.5 Engels en Frans in aso derde graad in Economie-moderne talen, Grieks-moderne talen, Latijn-moderne talen (leerplannen 2006/044, 2004/038, 2006/043)	16
3.1.1.6 Wiskunde in aso en tso derde graad (leerplannen 2006/060, 2006/059, 2005/069)	19
3.1.1.7 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET).....	22
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	23
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	24
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	24
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	25
4.1 Evaluatiepraktijk	25
4.2 Leerbegeleiding	27
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	29
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	32
6.1 Wat doet de school goed?.....	32
6.2 Wat kan de school verbeteren?	32
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	33
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	33

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.

De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde woonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Het Koninklijk Atheneum Etterbeek is goed gelegen dicht bij de oostelijke Vlaamse rand van Brussel en de 'goede naam' van de gemeente straalt af op de school. Ze vormt een enclave in een Franstalige en eurocratische buurt, zodat de meeste leerlingen niet uit de omgeving komen. Met een eerste graad in de A-stroom en een bovenbouw met een ruim aantal studierichtingen binnen het algemeen secundair onderwijs (aso) en één technische studierichting Toerisme biedt de school een breed studieaanbod aan. De zesjarige school wordt geleid door een directeur en een adjunct-directeur. De school manifesteert zich als een Nederlandstalige school die vooral Nederlandstalige leerlingen uit de regio wil rekruteren met een gezonde mix van leerlingen uit het Brussels hoofdstedelijk gewest, Nederlanders en leerlingen van buiten Brussel. Een aantal leerlingen (44%) heeft thans een volledig andere thuistaal dan het Nederlands, meestal Frans. Meer dan een derde van de leerlingen komt uit taalgemengde gezinnen. De school mikt op kwaliteitsvol onderwijs, dat jongeren met diverse sociale en culturele achtergronden de nodige competenties wil aanreiken om door te stromen naar het vervolgonderwijs, vooral naar de universiteit. De voorbije schooljaren is het aantal leerlingen voortdurend toegenomen. Hierdoor is een duidelijke nood aan leslokalen en infrastructuur ontstaan.

De school kan voor de leerlingresultaten goede cijfers voorleggen. In de eerste en tweede graad is het percentage A-attesten weliswaar lager dan de Vlaamse referentiecijfers, maar vooral in de tweede graad is het percentage B-attesten hoger. Men voert een prospectief deliberatiebeleid. In het hoger onderwijs sporen de resultaten van de oud-leerlingen uit de meeste studierichtingen met het Vlaamse gemiddelde of overtreffen dit voor een universitaire opleiding.

Bij de controle van de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) hecht de onderwijsinspectie veel belang aan het systematisch opsporen en daadkrachtig beheersen van tekorten door de school. Hiervoor steunen we op de resultaten van controles en analyses waarover de onderwijsinstelling beschikt omdat ze in dit verband aan federale en aanverwante Vlaamse regelgeving moet voldoen. De school krijgt een gunstig advies voor bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Ook het onderzoek naar de vakoverschrijdende eindtermen levert een positief resultaat op. Vrijwel alle onderzochte eindtermen worden met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd.

Het erkenningsonderzoek van de doorgelichte vakken biologie, cultuur- en gedragswetenschappen, Engels, Frans, natuurwetenschappen en wiskunde leidt tot positieve bevindingen. De leerplandoelstellingen worden volledig, evenwichtig en volgens het beheersingsniveau aangeboden en de evaluatiepraktijk gaat voldoende na of de onderwijsdoelstellingen worden bereikt. De leerplanrealisatie varieert van zeer goed tot voldoende. Ook de realisatie van de specifieke eindtermen en de onderzoekscompetentie voldoen in de onderzochte polen.

In de leerbegeleiding spoort de aandacht voor brede zorg voor de leerlingen met het pedagogisch project van de school. Een heel aantal acties is doelgericht en structureel uitgewerkt, vooral voor de eerste graad. De school biedt een gamma van preventieve en curatieve begeleiding initiatieven aan, maar de doeltreffendheid ervan is nog niet steeds vaststelbaar. Er zijn adequate handelingsplannen en ondersteunend materiaal voor leerlingen met specifieke noden, zowel op het vlak van de leer- als de zorgbegeleiding. De leerbegeleiding is nauw verbonden met het taalbeleid van de school dat sterk is uitgebouwd. De school gebruikt toetsen om de talige noden van haar leerlingen in kaart te brengen. Op basis hiervan wordt een traject uitgestippeld waarin de leerling zowel in de klas als op school intensief wordt begeleid.

In haar evaluatiepraktijk wil de school via het project 'Breed evalueren' het zwaartepunt van de evaluatie verleggen van een beoordelende functie naar een begeleidende en oriënterende functie. De school geeft hiervoor het vertrouwen aan de individuele leraren en de vakgroepen en benadrukt het belang van de leerplandoelen als uitgangspunt voor een kwaliteitsvolle evaluatie. De doorlichting toont aan dat de afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen voor de meeste vakken voldoet. Voor de deliberatie is een procedure uitgeschreven met criteria voor attestering en adviezen en waarbij men een toekomstgerichte deliberatiehouding beoogt vanuit de begeleiding en de remediëring van de leerlingen.

De beleidsverantwoordelijken van de school kiezen uitdrukkelijk voor een laagdrempelig en stimulerend beleid, waarbij ze hun team willen sturen. Ze formuleren jaarlijks een aantal prioritaire werkpunten en ze worden voor de uitwerking daarvan ondersteund door de IKZ-coördinator en de voorzitters van werk- en vakgroepen. Het stimulerende leiderschap leidt tot een participatieve schoolwerking en tot een grote betrokkenheid van de personeelsleden bij het opzetten van velerlei initiatieven. Op deze manier is er voor de leerlingen een breed aanbod van activiteiten. Uit het onderzoek van de vakken en de processen in de focus blijkt dat de school in de uitvoering behoorlijk tot goed scoort op het vlak van doelgerichtheid, ondersteuning en ontwikkeling, maar minder m.b.t. doeltreffendheid. Dat betekent dat de school niet altijd een zicht heeft op de effecten van haar acties. Nochtans hecht de school veel belang aan interne kwaliteitszorg op basis van de kwaliteitscirkel. De school neemt ook geregeld deel aan externe peilingen en enquêtes.

De inspectie besluit de doorlichting met een gunstig advies.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	Frans, natuurwetenschappen	
Graad 1 Grieks-Latijn	Frans, natuurwetenschappen	
Graad 1 Latijn	Frans, natuurwetenschappen	
Graad 1 Moderne wetenschappen	Frans, natuurwetenschappen	
Graad 2 ASO Humane wetenschappen		cultuurwetenschappen, gedragwetenschappen
Graad 3 ASO Economie-moderne talen	Engels, Frans, wiskunde	Engels, Frans
Graad 3 ASO Economie-wetenschappen	biologie, wiskunde	biologie, wiskunde
Graad 3 ASO Economie-wiskunde	wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Grieks-Latijn	wiskunde	
Graad 3 ASO Grieks-moderne talen	Engels, Frans, wiskunde	Engels, Frans
Graad 3 ASO Grieks-wetenschappen	biologie, wiskunde	biologie, wiskunde
Graad 3 ASO Grieks-wiskunde	wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Humane wetenschappen	wiskunde	cultuurwetenschappen, gedragwetenschappen
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen	Engels, Frans, wiskunde	Engels, Frans
Graad 3 ASO Latijn-wetenschappen	biologie, wiskunde	biologie, wiskunde
Graad 3 ASO Latijn-wiskunde	wiskunde	wiskunde
Graad 3 ASO Wetenschappen-wiskunde	biologie, wiskunde	biologie, wiskunde
Graad 3 ASO Sportwetenschappen	biologie, wiskunde	biologie, wiskunde
Graad 3 TSO Toerisme	wiskunde	

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

3.1.1.1 Frans in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/002)

Voldoet

De verschillende leerplancomponenten komen voldoende evenwichtig aan bod. De evaluatiepraktijk voldoet. De leerbegeleiding is aangepast aan de noden van alle leerlingen en de infrastructuur en uitrusting voldoen.

Onderwijsaanbod

*Volledigheid
Evenwicht
Beheersingsniveau
Samenhang*

Het onderwijsaanbod dekt in voldoende mate de eindtermen en leerplandoelstellingen. De meeste taakspecifieke opdrachten voor de vijf vaardigheden worden ingeoefend. Bij lees- en luistervaardigheid is er voldoende variatie in tekstsoorten. Enkel de prescriptieve teksten komen minder frequent aan bod. Het evenwicht tussen het inoefenen van de receptieve vaardigheden en het evalueren ervan, wordt onvoldoende bewaakt. Het is erg waardevol dat de vakgroep een leesbeleid voert vanaf de eerste graad en leerlingen aanzet tot leesplezier.

Spreek- en gespreksvaardigheid krijgen tijdens de lessen ruim voldoende aandacht. Schrijfvaardigheid wordt in het eerste leerjaar beperkt ingeoefend. Het schrijfaanbod in het tweede leerjaar is vrij eenzijdig en vooral gericht op de eindtermen iets of iemand beschrijven en een gebeurtenis of een verhaal vertellen. Schrijftaken op structurerend niveau, namelijk persoonlijke, ook digitale correspondentie voeren, worden niet aangereikt.

Vooral in het tweede leerjaar wordt grammatica nog te vaak als doel op zich behandeld en onvoldoende aangebracht als functioneel ondersteunende kennis. De woordenschatopbouw is wel hoofdzakelijk gericht op het gebruik ervan in relevante communicatieve taalsituaties.

Sinds dit schooljaar werken leerlingen met een taalportfolio. Leerstrategieën voor de vijf taalvaardigheden komen hierin expliciet aan bod. Het toepassingsgericht gebruik ervan bij verwerkingsopdrachten gebeurt nog niet systematisch.

De leerlingresultaten zijn goed. Dit wijst op een voldoende bereiken van de leerplandoelen.

Uitrusting

*ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen*

De school voorziet in vaklokalen die door de leraren en leerlingen attractief ingericht zijn met didactisch ondersteunend materiaal, met verwijzingen naar de Franstalige cultuur of met eigen werkjes. Alle leslokalen zijn uitgerust met een computer, een beamer en een internetverbinding die echter af en toe hapert. In één van de vaklokalen bevindt zich ook de schoolbibliotheek Frans voor de eerste graad en extra leerlingencomputers. Op die manier wordt een krachtige leeromgeving gecreëerd die door de betrokken leraren ook adequaat aangewend wordt. De schoolbibliotheek bevat voldoende woordenboeken en een gevarieerde collectie leesboeken. In het open leercentrum krijgen leerlingen extra verwerkingsoefeningen aangereikt. De integratie van ICT en het gebruik van het leerplatform voor het inoefenen van leerstof of voor communicatie met de leerlingen vinden leraarafhankelijk ingang.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Op schoolniveau werd een visie op breed evalueren uitgewerkt en de vakgroep heeft in het kader hiervan haar evaluatiepraktijk recentelijk bijgestuurd. Vanaf dit schooljaar worden er voor Frans in de eerste graad geen examens meer georganiseerd en kiest de vakgroep resoluut voor gespreide evaluatie. Op die manier beoogt men een procesgerichte benadering van de evaluatie en wil men het formatieve karakter benadrukken. Leerlingen worden frequent getoetst, zodat er kort op de bal gespeeld kan worden bij problemen. De vakgroep heeft ook afspraken gemaakt over het aantal evaluaties van de vaardigheden zodat de representativiteit voor de leerplandoelen bewaakt wordt. Kennis wordt nog te weinig getoetst in relevante communicatieve contexten en de toetsing van schrijfvaardigheid is niet altijd valide omdat ze onvoldoende afgestemd is op de leerplandoelen. Positief is het hanteren van scorewijzers voor de evaluatie van spreek- en schrijfvaardigheid. De vakgroep wil de brede evaluatie ook ondersteunen aan de hand van een portfolio waarin de leerlingen hun vorderingen op het vlak van taalverwerving kunnen registreren. Er is echter nog geen systematische link tussen het portfolio en de realisatie van de eindtermen. De evaluatie van attitudes is afgestemd op de eindtermen en de leerplandoelen en maakt een duidelijk onderscheid tussen schoolse en vakspecifieke attitudes. De evaluatie is transparant en gebeurt op basis van schalen voor attitudemeting.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het zelfontwikkelde studiemateriaal is duidelijk gestructureerd en afgestemd op het beheersingsniveau van de leerlingen. De leraren differentiëren sterk in het aanbod en spelen op die manier in op de individuele noden. De differentiatie wordt ook doorgetrokken in het extra lesuur taalsteun waar met de Nederlandstalige leerlingen in kleine groepjes de nodige woordenschat en taaltaken ingeoeft worden zodat ze actief kunnen deelnemen aan de mondelinge taalvaardigheidstraining tijdens de groepslessen. De Franstalige leerlingen krijgen op dat moment extra ondersteuning voor het vak Nederlands. Positief is dat men ook oog heeft voor sterke leerlingen: zij worden uitgedaagd met meer prikkelende en gevarieerde opdrachten. Het responsabiliseren van de leerlingen voor het eigen leerproces wordt gestimuleerd op basis van een zelfevaluatie na elk thema. In het portfolio brengen leerlingen hun leervorderingen in kaart en formuleren ze eigen werkpunten. Activerende en gevarieerde werkvormen stimuleren de betrokkenheid van leerlingen, maar deze werkwijze is nog niet ingeburgerd bij alle leraren. Ook stappenplannen en schrijfkaders komen slechts sporadisch voor. Leerlingen met leerstoornissen genieten een gedifferentieerde aanpak bij het onderwijs en de evaluatie. Remediërings- en inhaallessen zijn structureel verankerd in de schoolorganisatie. De leervorderingen van leerlingen worden opgevolgd tijdens de begeleidende klassenraden.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i> <i>Vorming</i>	Het beleid moedigt de vakgroep aan om te reflecteren over een kwaliteitsvolle werking. Door het horizontaal en verticaal overleg bouwt men aan een stijgende gelijkgerichtheid. Het gezamenlijk uitwerken van lesmateriaal en evaluaties stimuleert het zelfreflecterend vermogen waardoor de vakgroep zich bewust is van de werkpunten. De leraren ontwikkelen hun competenties via nascholing en vakoverleg en observeren elkaars lessen om activerende werkvormen breed te implementeren. Recentelijk werd ook een beroep gedaan op de hulp van de pedagogische begeleider om een meer leerplangerichte evaluatie door te voeren. Vakbekwaamheid en professionele taakbekommernis zijn ruim voldoende aanwezig en vormen een garantie voor de bijsturing van de werkpunten en voor de verdere verwezenlijking van de innoverende initiatieven.

3.1.1.2 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan 2010/004)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De infrastructuur en de uitrusting ondersteunen de leerplanrealisatie. De leerlingen krijgen voldoende begeleiding.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De leerlingen krijgen de meeste leerplandoelstellingen aangeboden, maar toch zijn er een aantal knelpunten. De leerplandoelstellingen worden niet evenwichtig aangeboden. Het aanbod is sterk kennisgericht en soms afgestemd op een hoger beheersingsniveau dan de leerplannen verwachten. Zo worden de onderdelen over bloemplanten (bv. delen van de bloemplant, bouw van de bloem in functie van de voortplanting...) sterker uitgediept dan het leerplan vraagt. Dit vermindert de beschikbare lestijd voor de vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen. De realisatie van de leerplandoelstellingen in het tweede leerjaar gebeurt enerzijds via lestijden 'natuurwetenschappen-biologie' en anderzijds via lestijden 'natuurwetenschappen-fysica'. De samenhang is hierdoor niet optimaal. De algemene doelstellingen van het leerplan worden onderverdeeld in 'wetenschappelijke vaardigheden' en 'wetenschap en samenleving'. Voor het inoefenen van de 'wetenschappelijke vaardigheden' stelt het leerplan binnen de graad zeven leerlingenproeven voorop en in verband met 'wetenschap en samenleving' twee informatieopdrachten. De leerlingen voeren de opgelegde informatieopdrachten uit. De leerlingenproeven worden niet allemaal uitgevoerd. Het experimentele luik krijgt te weinig aandacht. De meeste leerlingenproeven komen aan bod als eindfase na de theorielessen wat niet overeenstemt met de algemene doelstellingen van het leerplan in verband met 'wetenschappelijke vaardigheden' waarbij de leerlingen vanuit de waarneming een onderzoeksvraag en hypothese formuleren. Tijdens de demonstratieproeven en de in het leerplan verplicht opgelegde biotoopstudie maken de leerlingen wel kennis met de wetenschappelijke onderzoeksmethode. De leerlingen verwerven zelf te weinig wetenschappelijke vaardigheden zoals onderzoeksvragen en hypothesen leren formuleren, een experiment uitvoeren volgens een voorgeschreven werkwijze en meetgegevens ordenen en verwerken. Voor wetenschappelijke vaardigheden is er ook nog geen leerlijn opgebouwd die wordt doorgetrokken naar de tweede graad. Experimenteel onderzoek, demonstratieproeven en multimedietoepassingen visualiseren wel de leerinhouden en bevorderen de begripsvorming. Mogelijke kansen voor differentiatie worden niet benut. Het studiepeil is goed en er worden ook linken gelegd naar de vakoverschrijdende eindtermen.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De infrastructuur en de uitrusting ondersteunen de leerplanrealisatie. De meeste lessen vinden plaats in een lokaal met voorzieningen zoals gevraagd door het leerplan. De wetenschapslabo's hebben een actuele uitstraling en bieden mogelijkheden voor actief onderwijs. De lokalen zijn aangekleed met didactisch ondersteunend materiaal. De lokalen zijn ook uitgerust met een lerarencomputer met internetverbinding en beamer maar de internetverbinding werkt soms niet vlot. De leermiddelen voor de realisatie van de praktische of vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen zijn aanwezig maar beperkt. De integratie van ICT voor het inoefenen van leerstof of voor communicatie met de leerlingen vindt ingang. De uitrusting wordt passend ingezet voor het uitvoeren van demonstratieproeven. Tijdens het uitvoeren van proeven is er aandacht voor veilig en verantwoord werken. Er gebeuren ook inspanningen om het materiaal voor demonstratie- en leerlingenproeven over te brengen naar de toegewezen klaslokalen of om afspraken te maken om van lokaal te wisselen indien nodig.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De validiteit van de evaluatie komt in het gedrang omdat leraren toetsen en examens te veel afstemmen op de kennisgerichte leerplandoelstellingen. De examenvragen werden reeds getoetst aan de leerplandoelstellingen op initiatief van het schoolbeleid. Ook hieruit blijkt dat de evaluatie de meeste leerinhouden bevraagt, maar niet altijd voldoende evenwichtig. Zowel kennis als toepassingen maken deel uit van de opgaven. De vraagstelling is gevarieerd en ingebed in voor de leerlingen herkenbare contexten. Ook attitudes worden systematisch geëvalueerd maar nog te weinig vakgebonden. Experimentele vaardigheden worden niet geëvalueerd. De puntenverdeling is voor de leerlingen duidelijk weergegeven op toetsen en examens. Het is ook duidelijk voor welk deel de evaluatie meetelt in de bepaling van het eindtotaal. Toetsen en examens worden met zorg gecorrigeerd op basis van oplossingsmodellen.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het klasklimaat is rustig en gericht op leren. De opbouw van de lessen is gevarieerd, interactief en de leerlingen werken gemotiveerd mee. Het les- en cursusmateriaal opgesteld door de leraren is gestructureerd, sluit aan bij de lesstructuur en vertrekt dikwijls vanuit wetenschappelijke waarneming. De figuren in het cursusmateriaal zijn soms niet duidelijk weergegeven. Door de veel gebruikte invuldidactiek zijn de lessen sterk gestuurd met een geringe ruimte voor leerlingeninitiatief. Het 'actief leren' en 'leren in interactie' krijgen minder plaats in het leerproces doordat activerende werkvormen zelden voorkomen. Tijdens de lessen is er aandacht voor de koppeling van de leerinhouden aan de leefwereld van de leerlingen in herkenbaar actuele contexten. Verwijzingen naar de samenleving wakkeren de motivatie van de leerlingen aan. De leerlingen voeren ook opdrachten uit in de vorm van groepswerk en er zijn stimulansen voor het uitvoeren van opdrachten in een digitale omgeving. Het digitale platform wordt benut voor bijkomende informatie, illustraties en oefeningen. Er is een afsprakennota waarin de verwachtingen voor studie en evaluatie van het vak helder worden gecommuniceerd aan ouders en leerlingen. Kleine overhoringen zetten de leerlingen aan tot regelmatige studie en bereiden goed voor op de examens. Er zijn voldoende remediëringen en zinvolle commentaren bij verbeteringen. Een goed initiatief is het aanreiken van verklarende begrippenlijsten voor vakjargon. Leerlingen met moeilijkheden voor het vak kunnen naar extra lessen komen tijdens de middagpauze.
Deskundigheidsbevordering <i>Vorming</i> <i>Overleg</i>	De vakgroepwerking omvat organisatorische en pedagogische aspecten. De betrokken leraren stellen leerlijnen op, wisselen vlot lesmateriaal en evaluatievragen uit en nemen deel aan externe nascholingen en vormingen in het kader van nieuwe leerplannen en de verdere ontwikkeling van hun deskundigheid. Voor de begeleiding van de leerlingen en de afstemming van de leerplanrealisatie in parallel- of vervolklassen wordt de samenhang bewaakt. Nascholingservaringen worden doorgegeven en de effecten van nascholing zijn zichtbaar in de klaspraktijk. De vakgroep ziet terecht werkpunten in een nog betere afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen en de uitbreiding van de experimentele vaardigheden bij de leerlingen. Tot nog toe werden kansen onbenut gelaten om voor de ontwikkeling van wetenschappelijke vaardigheden een graadoverstijgende leerlijn uit te bouwen. Onder impuls van de schoolleiding is in de vakgroep een ontwikkeling aan de gang die het onderwijsaanbod en de evaluatiepraktijk laten evolueren naar een grotere leerplangerichtheid. De vakgroep beschikt over voldoende reflecterend vermogen om de kwaliteit van haar werking verder te verhogen.

3.1.1.3 Biologie in aso derde graad in de studierichtingen economie-wetenschappen, Latijn-wetenschappen, sportwetenschappen en wetenschappen-wiskunde (leerplan 2006/037)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen voldoende en evenwichtig. De infrastructuur en de uitrusting ondersteunen de leerplanrealisatie. Er wordt sterk geïnvesteerd in leerbegeleiding.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De leerlingen krijgen bijna alle leerplandoelstellingen aangeboden. Het aanbod is echter wel sterk kennisgericht en soms afgestemd op een hoger beheersingsniveau dan de leerplannen verwachten. In verband met de gemeenschappelijke eindtermen 'onderzoekend leren' krijgen de leerlingen minstens zeven lestijden practica zoals het leerplan voorschrijft. Verschillende onderwerpen komen in de leerlingenpractica aan bod (microscopie, DNA analyse, gelelektroferese...), maar de nadruk ligt vooral op microscopie. Zo worden in het eerste leerjaar van de derde graad ook de optionele leerplandoelstellingen in verband met de spiercellen van de mens en histologie en anatomie van hogere planten behandeld maar er zijn geen leerlingenpractica in verband met biomoleculen en energieomzettingen in de cel. Tijdens de leerlingenpractica gaat de aandacht voldoende naar het doel van de proef, de eventuele metingen, de verwerking en het besluit. De leerlingen schrijven kwaliteitsvolle verslagen en gaan vaardig om met ICT bij de verwerking van gegevens. Binnen de graad is een leerlijn merkbaar van aangestuurde naar meer open en zelfstandige opdrachten. Experimenteel onderzoek, demonstratieproeven en multimedietoepassingen visualiseren de leerinhouden en bevorderen de begripsvorming. De gemeenschappelijke leerplandoelstellingen over 'wetenschap en samenleving' worden voldoende geïntegreerd. De leerinhouden over de afstamming van de mens die op het einde van het schooljaar zijn gepland, worden oppervlakkiger aangeboden.

Voor het realiseren van de specifieke eindtermen over de onderzoekscompetentie in de pool Wetenschappen kiezen de leerlingen een poolvak. De leerlingen ontwikkelen voor biologie een onderzoeksplan, voeren proeven uit en rapporteren schriftelijk en mondeling over hun onderzoek. Ze krijgen in de oriënterende en voorbereidende fase een goede ondersteuning. De voorbereiding en de rapportering over de opdracht gebeuren hoofdzakelijk thuis, waardoor procesbegeleiding en de confrontatie met andere standpunten weinig aan bod komen.

Onderwijsorganisatie

Organisatie curriculum

De school biedt een extra lestijd biologie aan in het complementair gedeelte. De leerlingen krijgen in dit lesuur voldoende kansen aangeboden om zowel optionele leerplandoelstellingen als vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen te realiseren.

Uitrusting

ICT

Inzet uitrusting

Leermiddelen

De infrastructuur en de uitrusting ondersteunen de leerplanrealisatie. Alle lessen biologie vinden plaats in het biologielokaal met voorzieningen zoals gevraagd door het leerplan. Het biologielokaal heeft een actuele uitstraling en biedt mogelijkheden voor actief onderwijs in een krachtige leeromgeving. Het lokaal is ook uitgerust met een lerarencomputer met internetverbinding en beamer. De leermiddelen voor de realisatie van de praktische of vaardigheidsgerichte leerplandoelstellingen zijn aanwezig. De integratie van ICT voor het inoefenen van leerstof of voor communicatie met de leerlingen vindt ingang. Tijdens het uitvoeren van proeven is er aandacht voor veilig en verantwoord werken. De school zorgt voor de noodzakelijke financiële middelen om de leermiddelen aan te vullen en te vernieuwen. Leermiddelen zoals modellen, materiaal uit de natuur, afbeeldingen, presentaties, ... maken de lessen aanschouwelijk.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	Toetsen en proefwerken zijn afgestemd op de leerplandoelstellingen en het beheersingsniveau is hoog. Zowel kennis als toepassingen maken deel uit van de opgaven. De vraagstelling is verzorgd, gevarieerd en ingebed in voor de leerlingen herkenbare contexten. Attitudes worden systematisch geëvalueerd maar nog te weinig en ook niet altijd vakgebonden. Ook experimentele vaardigheden worden geëvalueerd. Voor practicum- en andere vaardigheden heeft de vakgroep afspraken in verband met de verslaggeving. Toetsen en examens worden met zorg gecorrigeerd op basis van oplossingsmodellen. Voor de onderzoekscompetentie is zowel product- als procesevaluatie aanwezig maar de inhoudelijke criteria van de procesevaluatie zijn niet transparant.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	Het klasklimaat is rustig en gericht op leren. De opbouw van de lessen is gevarieerd, interactief en de leerlingen werken gemotiveerd mee. De leerlingen beschikken over rijk geïllustreerd en sterk leerplangericht cursusmateriaal. Tijdens de lessen is er aandacht voor de koppeling van de leerinhouden aan de leefwereld van de leerlingen in herkenbaar actuele contexten. Verwijzingen naar de samenleving wakkeren de motivatie van de leerlingen aan. De leerlingen voeren ook opdrachten uit in de vorm van groepswork en er zijn stimulansen voor het uitvoeren van opdrachten in een digitale omgeving. Het digitale platform wordt benut voor bijkomende informatie, illustraties en oefeningen. Overhoringen zetten de leerlingen aan tot regelmatige studie en bereiden goed voor op de examens. Er zijn voldoende remediëringen en zinvolle commentaren bij verbeteringen. Leerlingen met moeilijkheden voor het vak kunnen naar het openleercentrum komen tijdens de middagpauze.
Deskundigheidsbevordering <i>Vorming</i> <i>Overleg</i>	De vakgroepwerking omvat organisatorische en pedagogische aspecten. De betrokken leraren stellen leerlijnen op en nemen deel aan externe nascholingen en vormingen in het kader van nieuwe leerplannen en de verdere ontwikkeling van hun deskundigheid. Voor de begeleiding van de leerlingen en de afstemming van de leerplanrealisatie in parallel- of vervolklassen wordt de samenhang bewaakt. Nascholingservaringen worden doorgegeven en de effecten van nascholing zijn zichtbaar in de klaspraktijk. De vakgroep ziet terecht werkpunten in de verbreding van de experimentele vaardigheden bij de leerlingen. Tot nog toe werden kansen onbenut gelaten om voor de ontwikkeling van wetenschappelijke vaardigheden een graadoverstijgende leerlijn uit te bouwen.

3.1.1.4 Cultuur- en gedragswetenschappen in aso tweede en derde graad in de studierichting Humane wetenschappen (leerplannen 2006/019, 2006/022, 2006/040, 2006/049)

Voldoet

De specifieke eindtermen en de leerplandoelstellingen worden goed bereikt. De studieresultaten zijn gebaseerd op een leerplangericht aanbod en op een valide en representatieve evaluatiepraktijk.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Het onderwijsaanbod is voor beide vakken goed afgestemd op het beheersingsniveau van de leerplandoelen. Leerlingen krijgen frequent de kans om actief met de leerstof aan de slag te gaan en om begrippen, denkkaders en concepten toe te passen op concrete vraagstukken. Dikwijls wordt aangesloten bij de leefwereld van de leerlingen en bij de actualiteit. De leerstof wordt goed gesitueerd binnen historische en culturele contexten. Kenmerkend voor de aanpak in beide vakken is de aandacht voor reflectie en voor het leren onderbouwen en formuleren van standpunten.
---	---

De meeste leerplandoelen komen op een evenwichtige wijze aan bod. Er zijn enkele uitzonderingen, meestal te wijten aan tijdsgebrek. Zo is het aanbod van enkele doelen bij de profielcomponenten 'samenhang en wisselwerking' en 'waarden en normen' in de tweede en de derde graad gedragswetenschappen minder diepgaand uitgewerkt. In de tweede graad cultuurwetenschappen komt het doel in verband met het vergelijken van kunstkritische waarderings niet aan bod. Dit doel is in het leerplan gesitueerd binnen de profielcomponent 'expressie'. In de derde graad valt deze profielcomponent bijna integraal uit. Eveneens in de derde graad cultuurwetenschappen gaat te weinig aandacht naar wetenschap en techniek als cultuurdimensies. Dit schooljaar wordt dit opgevangen door een jaartaak van cultuurwetenschappen in combinatie met esthetica.

Het curriculum vertoont voldoende verticale samenhang. Doelen uit het voorgaande leerjaar worden in het aanbod van beide vakken geïntegreerd en verder uitgediept. Er gaat ook aandacht naar de samenhang tussen cultuur- en gedragswetenschappen. Een helder leerstofoverzicht maakt de afspraken zichtbaar. Verder is de doelgerichte samenwerking tussen beide vakken nog beperkt. Er zijn enkele leerplangerichte samenwerkingsverbanden met vakken van de basisvorming.

De onderzoekscompetentie wordt in de tweede graad theoretisch goed onderbouwd. De toepassing gebeurt er aan de hand van beperkte onderzoeken met opgelegde opdrachten. Op deze wijze worden deelcompetenties aangeleerd en ingeoeft. Er is aandacht voor verschillende onderzoeksmethoden. Niet alle opdrachten en begeleidingsinitiatieven zijn goed op de specifieke eindtermen afgestemd. De opdrachten maken ook nog geen deel uit van een vakoverschrijdende aanpak en van een progressieve opbouw. De aanpak van de onderzoekscompetentie in de derde graad ondersteunt en versterkt de leerplanrealisatie. Er is een goed uitgewerkte opdracht in het eerste leerjaar voor het vak gedragswetenschappen. Verspreid over twee leerjaren maken leerlingen bovendien een eindwerk waarin alle deelcompetenties moeten worden toegepast. Dankzij het gebruik van een sterk op de specifieke eindtermen afgestemd draaiboek en begeleiding aan de hand van een goed uitgewerkt logboek, slagen de leerlingen er in eindwerken te realiseren die aan de criteria van de specifieke eindtermen voldoen. De diepgang van de werken is evenwel zeer wisselend.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De evaluatie is wat volledigheid en evenwicht betreft grotendeels een afspiegeling van het onderwijsaanbod. Enkele doelen komen niet of met onvoldoende diepgang aan bod. Daarnaast is er een zeer beperkt aantal leerplandoelen dat wel wordt aangeboden, maar in de examens minder aandacht krijgt. Voor het overige bestrijkt de vraagstelling op een representatieve manier het geheel van de leerplandoelstellingen. In een aantal examens wordt de koppeling tussen examenvragen en leerplandoelstellingen duidelijk en correct weergegeven. Dit is een voorbeeld van goede praktijk. De puntenverdeling op toetsen en examens en de evaluatiecriteria bij opdrachten zijn duidelijk.

Het beheersingsniveau is afgestemd op de leerplandoelen. Voor het geheel van de evaluatie is er een goede verhouding tussen reproductie, inzicht en toepassing. Bij de evaluatie van het dagelijks werk wordt gebruik gemaakt van individuele opdrachten en groepswork, van taken en toetsen. De vraagstelling op de toetsen peilt doorgaans meer naar reproductie dan het beheersingsniveau dat

gevraagd wordt bij de examens. De vraagstelling op de examens is gevarieerd. Er is aandacht voor transfer aan de hand van toepassingen in de actualiteit en van nieuw aangeboden artikels, casussen, afbeeldingen en statistisch materiaal. Er wordt ook geregeld nagegaan of leerlingen een eigen standpunt kunnen formuleren en onderbouwen. Af en toe peilen examenopdrachten naar deelaspecten van een leerplandoel terwijl het verwachte beheersingsniveau in het leerplan complexer is. Soms worden onvolledige of deels foutieve antwoorden bij de verbetering goedgekeurd.

De evaluatiecriteria voor de onderzoekscompetentie in de tweede graad zijn niet bij alle opdrachten goed afgestemd op de leerplandoelen. Dit is wel het geval in de derde graad. Er is voor het eindwerk bovendien een duidelijk traject uitgetekend waarbij proces- en productevaluatie door de leraar en zelfreflectie en peerevaluatie door de leerling een plaats hebben. De vorderingen in de verschillende onderzoeksfasen worden van nabij opgevolgd en de eindevaluatie is een oordeel over de mate waarin de leerlingen de specifieke eindtermen hebben bereikt.

De eindresultaten zijn goed. Er zijn amper tekorten voor de onderzochte vakken. Uit de eindwerken, taken en examens blijkt dat de schriftelijke taalvaardigheid van sommige leerlingen zwak is.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De leerbegeleiding is overwegend sterk. Het studiemateriaal is leerbevorderend omwille van de gestructureerde opbouw, de duidelijke leerafspraken, de vele verwervings- en verwerkingsopdrachten en de aanvulling met actuele informatie en bronnen. Er wordt frequent gebruik gemaakt van actieve en gevarieerde werkvormen. Een aantal doelgerichte excursies en extra-murosactiviteiten versterkt het levensecht karakter van het leerproces. In de tweede graad wordt richting gegeven aan het leren via leerstofoverzichten die aangeven wat leerlingen moeten kennen en kunnen. Er gaat aandacht naar leerstrategieën aan de hand van samenvattingen, schema's en syntheseoefeningen. Slechts af en toe zijn er in de derde graad opdrachten waarin leerlingen het leren in eigen handen moeten nemen. Dit is niet optimaal met het oog op doorstroming naar het hoger onderwijs. Er zijn geen initiatieven om instromers te begeleiden.

Leerlingen worden van nabij opgevolgd, onder meer aan de hand van frequente toetsen en taken. Ze kunnen steeds rekenen op remediëring. Het team houdt rekening met de begeleidingsplannen van leerlingen met specifieke noden.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De uitrusting is matig ondersteunend voor de leerplanrealisatie. In alle lokalen is internetverbinding en een beamer aanwezig, maar niet alle lesruimtes zijn voldoende groot met het oog op het gebruik van activerende werkvormen. Ook is er geen mogelijkheid tot vakeigen inrichting en aankleding.

De beschikbare ICT-uitrusting en het digitale platform van de school worden op een adequate wijze door de leraren gebruikt met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen.

Deskundigheidsbevordering	De deskundigheid en de betrokkenheid van het team op de kwaliteit van de opleiding zijn hoog. De leraren zijn er in geslaagd om op een degelijke wijze vorm te geven aan het specifiek gedeelte van de nieuw opgerichte studierichting. De eigen werking wordt overzichtelijk en actueel gehouden via een goed uitgewerkt vademecum en via duidelijke leerstofoverzichten. Het zelf samengesteld lesmateriaal van gedragswetenschappen is een heldere vertaalslag van de leerplandoelen. De leraren volgen nascholing die is afgestemd op de eigen beginsituatie.
<i>Beginsituatieanalyse</i>	
<i>Vorming</i>	
<i>Overleg</i>	

3.1.1.5 Engels en Frans in aso derde graad in Economie-moderne talen, Grieks-moderne talen, Latijn-moderne talen (leerplannen 2006/044, 2004/038, 2006/043)

Voldoet

De leerlingen bereiken in voldoende mate de eindtermen van de basisvorming, de specifieke eindtermen en de leerplandoelen voor beide talen. De leerlingenevaluatie is voldoende representatief en valide en peilt naar het hogere beheersingsniveau dat de pool Moderne talen beoogt.

Onderwijsaanbod	Wat de basisvorming betreft, dekt het onderwijsaanbod in voldoende mate de doelen van de leerplannen. Communicatieve vaardigheden en functionele kennis worden in een geïntegreerd leerproces aangereikt. Voor de receptieve vaardigheden wordt in de lessen Frans het gamma van tekstsoorten dat de leerplannen aanreiken, algemeen voldoende geëxploreerd, al ligt het accent sterk op de behandeling van literaire teksten en contexten. Ook voor Engels voldoet de luister- en leesvaardigheidstraining. Het aanbod van tekstsoorten is hier evenwichtiger, enkel prescriptieve teksten worden niet aangeboden. Voor Engels worden de leerlingen goed georiënteerd op schrijftaken aan de hand van duidelijke instructies. Ze worden tevens sterk aangespoord om hun teksten te verbeteren of te herschrijven. Voor Frans is de training van schrijfvaardigheid niet altijd structureel ingebed in het onderwijs- en leerproces. Schrijfvaardigheid komt vooral via de evaluatie aan bod en de leerlingen krijgen weinig kansen om systematisch in klasgroep hun schrijfvaardigheid te oefenen. Hierdoor is er minder aandacht voor het schrijfproces. Leerlingen moeten hun teksten na correctie door de leraar wel herschrijven, maar de nadruk ligt hier eenzijdig op lexicale en grammaticale correctheid. De schrijfp opdrachten kunnen ook beter aansluiten bij de tekstsoorten die de leerplannen vermelden. In beide talen ligt de nadruk vooral op spreekvaardigheid en minder op interactionele gesprekken. Telefoongesprekken komen hierdoor minder aan bod, debatten worden wel frequent gevoerd. De opdrachten zijn ook gevarieerd en uitdagend.
<i>Volledigheid</i>	Via het project T@@lent wordt een gevarieerde invulling gegeven aan de realisatie van de specifieke eindtermen. Het project, dat tot stand komt in samenwerking met tal van partners, leidt tot een duidelijke profilering van de pool Moderne talen zoals die in het leerplan beoogd wordt. Leerlingen krijgen via dit project voldoende kansen om hun communicatieve vaardigheden van de basisvorming te verbreden. Via lezingen, seminars, workshops en actieve participatie, reflecteren leerlingen veelvuldig over taal en communicatie, taal en cultuur en taal als systeem.
<i>Evenwicht</i>	In de klasgroep die omwille van praktisch-organisatorische redenen niet kan deelnemen aan het taaloverstijgende project T@@lent, beantwoordt het onderwijsaanbod voor het specifiek gedeelte maar net aan de doelstellingen van het leerplan. Vooral dankzij het vak Engels is er enige verbreding van de communicatieve vaardigheden, maar niet op een hoger beheersingsniveau.
<i>Beheersingsniveau</i>	Leerinhouden die ook in de niet-Moderne talen aan bod komen, worden nogal vrijblijvend gekoppeld aan specifieke eindtermen en het aanbod van domeinspecifieke teksten is beperkt. De inbreng van het vak Frans in de realisatie
<i>Samenhang</i>	

van de specifieke eindtermen is in deze klasgroep heel minimaal. Op schoolniveau dringt zich een betere onderwijsorganisatie op om het project T@@lent en de bijhorende profilering, in alle klasgroepen en voor alle leerlingen die bewust kiezen voor moderne talen, mogelijk te maken.

Wat de onderzoekscompetentie betreft, voldoet de realisatie nipt. De leerlingen zijn wel vertrouwd met het concept maar er zijn nog een aantal tekortkomingen wat de uitvoering betreft. Tot vorig schooljaar handelden de onderzoeksopdrachten niet over een literair of linguïstisch onderwerp zoals voorgeschreven in de specifieke eindtermen. Vanaf dit schooljaar is dit bijgestuurd evenals het beter afbakenen van de onderzoeksvraag om een nulhypothese te formuleren. De leerlingen moeten gericht informatie verzamelen, ordenen en bewerken en ze worden hierbij zowel binnen het vak Engels als het vak Frans begeleid. Positief is dat de leerlingen over hun onderzoeksproject zowel mondeling als schriftelijk in het Nederlands, Engels en Frans rapporteren. In een laatste fase confronteren ze hun standpunt met dat van hun toehoorders.

Uitrusting

*Leermiddelen
Inzet uitrusting
ICT*

De uitrusting voldoet aan de minimale materiële vereisten van de leerplannen. De meeste leraren geven les in een vaklokaal dat attractief ingericht is met didactisch ondersteunend materiaal of met verwijzingen naar de Engels- of Franstalige cultuur. Alle leslokalen zijn uitgerust met een computer en een beamer. Een internetverbinding is aanwezig maar de connectie is niet altijd voldoende performant waardoor leraren geplande multimediale lessen soms op het laatste moment moeten bijsturen. Woordenboeken zijn aanwezig in de Franse of Engelse schoolbibliotheek waar leerlingen ook tal van werken van bekende maar ook minder bekende hedendaagse auteurs kunnen ontlenuen. Beide schoolbibs spelen een belangrijke rol in het bevorderen van het leesplezier van de leerlingen en hun gestructureerde en stimulerende werking is een voorbeeld van goede praktijk. De integratie van ICT en het gebruik van het leerplatform voor het inoefenen van leerstof of voor communicatie met de leerlingen vinden leraarafhankelijk ingang.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

De leerlingenresultaten voldoen en de evaluatiepraktijk is voldoende representatief voor de eindtermen en de leerplandoelen. De puntenverdeling voor de examens beantwoordt aan de gewichten die aan de verschillende componenten in de leerplannen worden toegekend. Vooral in het vak Frans maar ook bij Engels wordt vaak nog kennis op zich bevraagd. Zelfs de examentoetsing peilt nog naar de mate waarin lexicale, literaire en grammaticale kennis op zich verworven is. Voor dagelijks werk is er voldoende evenwicht tussen kennis en vaardigheden, al zijn sommige vaardigheden leraarafhankelijk ondervertegenwoordigd. De vaardigheidstoetsing is voor beide vakken voldoende uitdagend en de evaluatie van de productieve vaardigheden wordt onderbouwd met criteria. Voor Engels zijn er al een aantal goede voorbeelden van geïntegreerde evaluatie.

De evaluatie van attitudes is afgestemd op de eindtermen en leerplandoelen en maakt een duidelijk onderscheid tussen schoolse en vakspecifieke attitudes. De evaluatie is transparant en gebeurt op basis van schalen voor attitudemeting. Voor de evaluatie van de onderzoekscompetentie werd tot vorig schooljaar enkel het eindproduct beoordeeld. Vanaf dit schooljaar probeert men ook het proces te beoordelen en bij te sturen op basis van transparante criteria. Leraarafhankelijk zijn er aanzetten tot peer- of zelfevaluatie, voornamelijk in het project T@@lent. Positief is het leesportfolio dat voor beide talen ontwikkeld werd. Vooral voor Engels zijn de opdrachten zeer gevarieerd en prikkelend en stimuleren ze leerlingen om gevoelens en leeservaringen op een creatieve manier vorm te geven.

Leerbegeleiding

Preventief

Curatief

Het zelfontwikkelde lesmateriaal is zowel voor Frans als voor Engels voldoende afgestemd op het beheersingsniveau van de leerlingen en vrij gestructureerd en overzichtelijk. Positief is dat zowel voor Engels als voor Frans leerlingen schrijfplannen krijgen om hun teksten doelbewust vorm te geven. Voor Engels krijgen leerlingen ook spreekplannen of een databank van uitdrukkingen aangereikt om hun mening te verwoorden, iemand te overtuigen, etc. Leerlingen met leerstoornissen kunnen een beroep doen op sticordimaatregelen. De lessen zijn heel dynamisch en interactief en verlopen in een aangename sfeer. Via activerende werkvormen of groepsopdrachten krijgen leerlingen ruime kansen om met elkaar in de respectievelijke doeltaal in debat te gaan. Positief is dat voor Engels de opdrachten meestal uitgetekend zijn in een duidelijk stappenplan waardoor begeleid zelfstandig leren bevorderd wordt. Leerlingen krijgen feedback op hun taken en toetsen en worden via een checklist aangespoord tot tekstrevisie. Voor de onderzoeksopdracht werd tot vorig schooljaar enkel mondelinge feedback gegeven. Vanaf dit schooljaar plant men ook tussentijdse feedback op basis van duidelijke en vooraf gecommuniceerde evaluatiecriteria zodat leerlingen hun leer- en werkproces gericht kunnen bijsturen.

Deskundigheidsbevordering

Beginsituatieanalyse

Vorming

Overleg

De vakgroepen hebben op aansturen van het beleid een visietekst ontwikkeld en jaarlijkse prioriteiten bepaald. Aan de hand van nascholingsfiches brengt het lerarenteam de eigen competenties en nascholingsbehoeften in kaart. Via nascholing en overleg ontwikkelen de leraren hun competenties. De implementatie en multiplicatie van verworven inzichten gebeurt nog op informele wijze, onder meer bij het uitwerken van het gezamenlijk cursusmateriaal.

In het vakgroepoverstijgende overleg werken leraren Engels en Frans samen aan een duidelijke profilering van de pool Moderne talen door de aanpak beter op elkaar af te stemmen en door een meer gelijkgerichte visie uit te tekenen. Vooral op het vlak van de evaluatiepraktijk, de integratie van vaardigheden en de onderzoekscompetentie dringt verdere professionalisering zich op. De vakbekwaamheid en interne dynamiek bieden perspectieven voor de nodige bijsturingen met de leerplannen als leidraad.

3.1.1.6 Wiskunde in aso en tso derde graad (leerplannen 2006/060, 2006/059, 2005/069)

Voldoet

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. Nagenoeg alle leerplandoelen komen aan bod en worden met diepgang behandeld. De evaluatie is valide en de outputgegevens tonen aan dat de leerlingen van de polen Wiskunde en Wetenschappen de doelstellingen van de pool bereiken.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Beheersingsniveau

Samenhang

De vaststellingen hebben betrekking op de basisvorming en het specifiek gedeelte van de aso studierichtingen Economie-wiskunde, Grieks-wiskunde, Latijn-wiskunde, Wetenschappen-wiskunde, Economie-wetenschappen, Grieks-wetenschappen, Latijn-wetenschappen en Sportwetenschappen en op de basisvorming van de aso-studierichtingen Economie-Moderne talen, Grieks-Latijn, Grieks-Moderne talen, Latijn-moderne talen en Humane wetenschappen en van de tso studierichting Toerisme.

In de pool Wiskunde komen de meeste leerplandoelen met ruim voldoende diepgang aan bod. Naast de basisdoelstellingen en verdiepingen worden diverse uitbreidingsdoelen behandeld. De vakgroep plant nauwkeurig de lessen om een evenwichtige spreiding van de verschillende leerstofonderdelen over de twee graadjaren te garanderen. De leraren evalueren jaarlijks de leerplanrealisatie en sturen de jaarplannen indien nodig bij. Het aanbod is afgestemd op het verwachte beheersingsniveau van de onderwijsdoelstellingen. Enkel in een lesgroep van Wetenschappen-wiskunde kwamen vorig schooljaar de leerplandoelstellingen betreffende structuren veeleer beperkt aan bod.

De leerplandoelen en specifieke eindtermen met betrekking tot de onderzoekscompetentie (ET20, ET21 en ET22) worden met veel zorg behandeld. Op schoolniveau werkte men nauwgezet planningsschema's uit. De onderzoeksopdracht voor de pool Wiskunde wordt in alle studierichtingen afgewerkt in het zesde jaar. Deze werkwijze laat een gedeeltelijke behandeling van de onderzoekscompetentie toe tijdens de lessen. De rest van het werk gebeurt thuis. Het zinvol invullen van de reflectiemomenten op het einde van het onderzoek, dient nog verder te worden uitgewerkt.

Ook in de pool Wetenschappen worden alle verplichte leerplandoelen en eindtermen met meer dan voldoende diepgang behandeld. De vakgroep besteedt echter onevenwichtig veel onderwijstijd aan niet-leerplangerelateerde doelen en in het bijzonder aan uitbreidingsdoelen over precaculus en analyse, terwijl ook de keuzeonderwerpen (matrices, complexe getallen en ruimtemeetkunde) ruim voldoende aandacht krijgen. Hierdoor overtreft het extra aanbod duidelijk het basisaanbod. De vakgroep kiest voor een traditionele aanpak met veel aandacht voor rekenvaardigheid, terwijl de andere vaardigheden minder frequent geoefend worden. Ze dient er over te waken dat de startcompetenties van de leerlingen in de pool Wetenschappen van de derde graad zich beperken tot de leerweg 4 uit het leerplan van de tweede graad.

In de aso-studierichtingen zonder wiskunde en wetenschappen in de benaming komen de verplichte leerplandoelen samenhangend aan bod met een evenwichtige verdeling over beide leerjaren. Door het aanbieden van uitbreidingen die niet noodzakelijk zijn in deze studierichtingen, is er in sommige lesgroepen onvoldoende tijd om basisleerplandoelstellingen grondig te laten beklijven bij de leerlingen. Bovendien werd vorig schooljaar in enkele lesgroepen door situationele omstandigheden geen enkel keuzeonderwerp aan de leerlingen aangeboden, noch in het eerste, noch in het tweede leerjaar. Een bijsturing waarbij de vakgroep de keuze van het onderwerp laat afhangen van het profiel van de studierichting is noodzakelijk.

In de tso-studierichting Toerisme opteert de vakgroep er voor analyse en algebra in het eerste leerjaar aan de leerlingen aan te bieden en stochastiek in het tweede. Hierdoor gaat er meer lestijd naar stochastiek dan het leerplan eigenlijk voorstelt. De verloren lestijden tijdens de stageperiode worden niet gerecupereerd.

ICT-middelen worden te weinig ingezet om de interactie tussen voorschrift, tabel en grafiek te illustreren en bij statistiek. Bovendien krijgen de leerlingen niet de kans in betekenisvolle situaties gebruik te maken van de normale verdeling (ET 16), want dit leerplanonderdeel wordt door tijdsgebrek niet aangeboden. Een bijsturing van de planning van beide leerjaren dringt zich op om toe te laten dat deze leerplandoelstelling bij de leerlingen van Toerisme in de derde graad voldoende aan bod kan komen.

Onderwijsorganisatie De school hecht veel belang aan het vak wiskunde. Dit blijkt uit de bepalende rol die het vak speelt tijdens de deliberaties maar ook aan de extra lestijden die de school in wiskunde investeert. Het naast elkaar aanbieden van twee leerwegen in de studierichtingen Economie en Latijn van de tweede graad is ingegeven door de zorg om een zo breed mogelijke basis aan te bieden om een ruime studiekeuze open te laten in de derde graad. Hierdoor biedt de school voor eenzelfde structuuronderdeel twee verschillende inhouden aan. In de officiële documenten (notulen van de delibererende klassenraad, adviezen, rapporten) werden hieromtrent geen conflicten vastgesteld.

Alle leerlingen van de pool Wiskunde hebben minstens 8 lestijden, terwijl het leerplan voor deze studierichtingen er 7 suggereert. De leerlingen van de schooleigen studierichting 'Ingenieurswetenschappen' handelen het leerplan van de pool Wiskunde af in 6 lestijden, maar hebben daarnaast een practicum wiskunde van 3 lestijden met een extra lestijd voorbereiding. Met dit werkplekleren, meestal aan de universiteit of hogeschool, wil de school deze leerlingen warm maken voor het volgen van ingenieursstudies in het vervolgonderwijs.

De leerlingen van de pool Wetenschappen hebben 5 lestijden, terwijl het leerplan voor deze studierichtingen er 4 suggereert en in de studierichting Economie-Moderne talen kunnen de leerlingen kiezen tussen 3 of 5 lestijden. Voor al deze leerlingen gaat de vakgroep uit van het leerplan 2006/059.

Uitrusting De materiële uitrusting om de leerplandoelstellingen te realiseren voldoet. *ICT*
Inzet uitrusting Enkele mooi aangeklede wiskundelokalen zijn voorzien van moderne digitale leermiddelen (computers, beamer, ...). De ICT-verwachtingen in het leerplan *Leermiddelen* worden in de polen Wiskunde en Wetenschappen ruim gerealiseerd. De vakgroep maakt vlot gebruik van het grafische rekentoestel en meetkundige pakketten worden probleemloos ingezet om het leerproces te ondersteunen. In de andere studierichtingen is het ICT-gebruik beperkt tot het inzetten van het grafisch rekenmachine voor berekeningen en grafieken en worden de lessen meestal gepland in een gewoon leslokaal met enkel een beamer. Algemeen is de meerwaarde van ICT bij de evaluatie beperkt en dit facet dient nog verder te worden uitgewerkt. Het digitale platform van de school wordt voornamelijk ingezet voor opdrachten en ter ondersteuning van de leerbegeleiding.

Evaluatiepraktijk

*Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie*

In alle lesgroepen, maar vooral in de pool Wiskunde, streeft men een hoog niveau na en de evaluatiegegevens tonen aan dat de meerderheid van de leerlingen de leerplandoelen ruim bereikt.

Vooral in de studierichtingen van de polen Wiskunde en Wetenschappen is het bereikte niveau hoog. In deze studierichtingen is het wel aangewezen dat de vakgroep erover blijft waken dat in de eindexamens (35 % van puntentotaal) de verdieping en extra leerstof niet gaan primeren op de basis.

In de pool Wiskunde is er in de examens een vrij groot verschil wat betreft de uitdagende opgaven van de ene lesgroep t.o.v. de andere en dit ondanks hetzelfde leerplan. Op schoolniveau werden een aantal afspraken gemaakt over de evaluatie van de onderzoeksopdrachten in de verschillende polen. Op dit ogenblik is de evaluatie ervan in de pool Wiskunde nog te weinig gericht op het opvolgen van de verschillende stappen in wiskundig onderzoek en nog te sterk op het afgeleverde eindwerk.

In de aso studierichtingen zonder wiskunde en wetenschappen in de benaming en in tso Toerisme is het aantal examenopgaven redelijk en de vragen hebben een behoorlijke moeilijkheidsgraad. Er worden duidelijke vragen gesteld en het aantal kettingvragen is beperkt. De vragen zijn veelal gericht op rekenvaardigheden terwijl de andere vakgebonden vaardigheden minder aan bod komen. Vele vragen peilen naar identiek dezelfde doelen terwijl andere slechts beperkt worden bevraagd. Vooral in het eerste leerjaar van de derde graad Toerisme vallen de zwakke resultaten van de leerlingen op.

Over het algemeen verloopt de evaluatie transparant. De puntenverdeling wordt vooraf medegedeeld en elke toets wordt nauwgezet verbeterd. De vakgroep is wel nog op zoek naar een doeltreffende manier om attitudes in de evaluatie op te nemen. De vertaling van de geobserveerde vakattitudes naar een quotering vertoont leraargebonden verschillen en verloopt niet steeds objectief.

Recentelijk is de vakgroep gestart met het koppelen van de examenopgaven aan de leerplandoelstellingen en eindtermen om na te gaan of er lacunes zijn in de evaluatie.

Leerbegeleiding

*Preventief
Curatief*

De communicatie met de leerlingen is overwegend stimulerend en gericht op zowel inzet als prestatie. De lessen verlopen op een kalme en gestructureerde wijze. Om de leerstof te structureren kunnen de leerlingen beschikken over leerboeken aangevuld met door hun leraren zelf ontwikkelde cursussen.

De leraren streven een hoog niveau na en zowel de preventieve als de curatieve leerbegeleiding wordt afgestemd op de noden van de individuele leerling. Hiervoor worden binnen de vakgroep concrete afspraken geformuleerd. Tijdens elke middagpauze kunnen de leerlingen in een vaklokaal wiskunde terecht voor bijkomende uitleg door één van de leraren wiskunde die hiervoor een beurtrol hebben uitgewerkt. De goede resultaten van de leerlingen van de pool Wiskunde tonen aan dat deze aanpak doeltreffend is. De heterogeen samengestelde klassen in de andere polen en in het tso nopen vaak tot een individuele aanpak. De leerlingen worden goed voorbereid op hun examens via een aantal herhalingslessen en het aanreiken van enkele examenopgaven van vorige schooljaren.

De leraren voorzien in remediërende leerbegeleiding meestal onder de vorm van extra uitleg, extra oefeningen of hulp via het elektronisch leerplatform. Op schoolniveau worden er allerhande initiatieven genomen om deze curatieve leerbegeleiding te ondersteunen.

Om de interesse en het enthousiasme bij de leerlingen te prikkelen neemt de school deel aan de verschillende wiskundeolympiades en andere wedstrijden.

3.1.1.7 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en planning voldoen. De VOET-werking kadert binnen de algemene schoolvisie. De school hanteert al van voor de invoering van de nieuwe VOET een planmatige aanpak die gaandeweg verder is verfijnd. Recentelijk werkt de school aan een doorstart op basis van een nieuwe beginsituatieanalyse. Ingrediënten zijn onder meer een nieuwe inventaris, een bijgestuurd draaiboek, een meerjarenplanning, een scherper onderscheid tussen impliciet en expliciet nastreven van VOET en een sterkere klemtoon op leren leren. Omdat de bijdrage van de vakken nog niet helemaal in kaart is gebracht, zijn er in het totaalbeeld van de school nog enkele hiaten wat betreft de gerichtheid op alle VOET en alle leerlingengroepen.
Doelgerichtheid	
Ondersteuning	De school zorgt voor een breed draagvlak voor de VOET-werking door haar leraren, vakgroepen, werkgroepen en projectverantwoordelijken vrij adequaat te ondersteunen. Een werkgroep VOET met daarin de directie en een VOET-verantwoordelijke zorgt voor de organisatie en de coördinatie. Daartoe behoren onder meer het bijsturen van het draaiboek, de nieuwe inventaris en het ter beschikking stellen van informatie. Leraren worden functioneel ondersteund bij het hanteren van instrumenten zoals het digitaal schoolplatform en jaarplannen. De VOET-verantwoordelijke geeft richting aan de werking op het vlak van leren leren. De communicatie over de nieuwe aanpak is nog niet als geheel gepresenteerd aan het schoolteam.
Doeltreffendheid	De school evalueerde al enkele keren haar VOET-werking en heeft daaraan telkens werkpunten gekoppeld. De meest recente evaluatie van de beleidsmatige aanpak van VOET gebeurde in samenspraak met de pedagogische begeleiding. Dit heeft geleid tot een aantal bijstellingen. Andere aanpassingen zijn gepland. De vakgroepen, werkgroepen en projectverantwoordelijken evalueren de werking van de vakoverschrijdende initiatieven onder meer in relatie tot de beoogde VOET, maar doen dit nog niet altijd doelbewust en systematisch.
Ontwikkeling	Er zijn verschillende professionaliseringsinitiatieven. De school deed in enkele fasen van haar werking een beroep op de pedagogische begeleiding. Voor een aantal initiatieven rond bijvoorbeeld sociorelationele ontwikkeling is specifieke vorming gevolgd. De school ging nog niet na of er verdere professionaliseringsbehoeften zijn met betrekking tot VOET.
Uitvoering	Vrijwel alle eindtermen worden met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. De eindtermen in verband met de dynamiek in leef- en omgangsgewoonten, het omgaan met verschillen en de rol van conflicten, komen via een heel aantal projecten en initiatieven vooral in de tweede en de derde graad aan bod. Er zijn bovendien enkele initiatieven voor de hele school. Ook besteden enkele vakken in de eerste graad aandacht aan deze eindtermen. Er is een brede werking rond herinneringseducatie, onder meer met een getuige in de school. De doelen in verband met kunst en cultuur worden nagestreefd aan de hand van een waaier aan initiatieven. Het gaat onder meer om initiatieven die kunst en cultuur in de school brengen, om geïntegreerde werkperiodes en andere extra-murosactiviteiten. Ook vakken zoals muzikale opvoeding, Engels en Nederlands leveren een bijdrage. De eindterm in verband met de wederzijdse beïnvloeding van kunst en andere maatschappelijke domeinen komt veeleer impliciet aan bod.
Socioculturele samenleving	

Sociorelationele ontwikkeling	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. Heel wat eindtermen komen expliciet of impliciet aan bod tijdens geïntegreerde werkperiodes, tijdens projecten zoals het Congo-project en bij een aantal andere initiatieven. Er zijn ook initiatieven die specifiek rond een aantal eindtermen zijn opgebouwd. Zo is de dag met betrekking tot pestpreventie onder meer gericht op eindtermen in verband met relaties en interactie. Het genderproject in de eerste graad is sterk gelinkt aan de eindtermen in verband met respect en zorgzaamheid, met vooroordelen en stereotypering en met opvattingen over relationele aspecten. Dit project speelt in op de actualiteit in de Brusselse context en vormde de aanleiding om de leefregels van de school aan te passen. Ook levensbeschouwelijke vakken leveren naargelang van het vak een bijdrage aan een aantal eindtermen. Dit geldt ook voor de lessen biologie in de derde graad. Aangezien nogal wat initiatieven gericht zijn op bepaalde leerlingengroepen, is het niet zeker dat alle eindtermen van deze context bij alle leerlingen worden nagestreefd.
--------------------------------------	---

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

Voldoet

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoert. Daardoor kent ze de tekorten en is ze waakzaam voor ongunstige veranderingen in de omgeving waarin wordt onderwezen en men leerlingen begeleidt. Uit haar werkwijze blijkt dat ze gebruik maakt van de analyses van deskundigen en rekening houdt met de opmerkingen van het personeel. Opgemerkte tekorten vinden we terug in de plannen die de beheersing ervan regelen. Sommige tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting al weggewerkt, andere zijn gepland. De uitwerking van het plan is concreet en realistisch waardoor we kunnen aannemen dat de uitvoering zal volgen. Uit de planning blijkt dat er aandacht is voor maatregelen die in afwachting van een oplossing ten gronde de situatie verbeteren en/of aantonen dat men proactief handelt. Dat leidt tot een cultuur waarbinnen elkeen zich aangesproken voelt om op zijn niveau bij te dragen aan de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Uit de controles en adviezen van externe controlediensten, de interne dienst (preventieadviseur) en de externe dienst, blijkt dat er enkele tekorten werden vastgesteld op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Deze tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting gedeeltelijk opgelost. Wat nog moet verbeteren, is in de planning voorzien en wordt in afwachting van de realisatie van de verbeteractie door de school aangepakt via organisatorische maatregelen.

Niet alle leslokalen werden tijdens de doorlichting bezocht. De vaststellingen in de documenten van deskundigen stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkte. Tijdens het bezoek ter plaatse viel op dat niet alle locaties even geschikt zijn voor de organisatie van onderwijs en begeleiding. De lokalen A105-A109 vielen op omwille van het groot aantal leerlingen in deze kleine lokalen.

De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de systematiek waarmee de school de tekorten opspoorde en wegwerkte, de realisatie van kleinere tussentijdse oplossingen en de aandacht voor proactieve acties, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen van de school om de resterende tekorten weg te werken.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 111 en 112)	ja
• de bijdrageregeling en afwijkingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• het evaluatiestelsel met inbegrip van de remediëringmaatregelen	ja
• de verhaalmogelijkheden tegen eindbeslissingen van klassenraden over leerlingen	ja
• studie-, orde en tuchtreglement waarbij het studiereglement de grote krachtlijnen van de organisatie van de studies bevat	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen (codex so, art. 111, §3)	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 t.e.m. 110/27)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/4)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 254, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Evaluatiepraktijk

- Doelgerichtheid** De school heeft een schooleigen visie op leerlingenevaluatie ontwikkeld en deze uitgeschreven in een visietekst. Deze kwam tot stand op beleidsniveau, op aansturen van de IKZ-coördinator. In de visietekst wordt naast de beoordelende functie van evalueren ook de begeleidende, bijsturende en oriënterende functie van de evaluatie benadrukt. Ook m.b.t. het recente project 'Breed evalueren' kwam een visietekst tot stand, na intens overleg met de betrokken leraren van de eerste graad.
- De visie van de school op evalueren heeft een breed draagvlak en is gekaderd binnen de leerplanvisie. Het belang van de eindtermen en de leerplannen als uitgangspunt voor een kwaliteitsvolle en betrouwbare evaluatie wordt sterk benadrukt. Voor het project breed evalueren is een tijdspad opgesteld met concrete doelen. Deze zijn echter weinig resultaatgericht geformuleerd waardoor effectmeting moeilijk is.
- In haar evaluatie hecht de school belang aan de verschillende ontwikkelingsaspecten. Vakattitudes worden gespreid geëvalueerd en men streeft naar een gezond evenwicht tussen product- en procesevaluatie, onder meer bij de beoordeling van de onderzoekscompetentie of door het invoeren van een portfolio in de taalvakken.
- Wat de visie op deliberatie betreft, verwijst de school naar de visie van de eigen scholengroep, uitgeschreven in een vademecum. Hierin vertrekt men vanuit de regelgeving en het wettelijk kader en stelt men dat 'goed delibereren begint bij goed en zorgzaam evalueren'. Men beoogt een positieve en toekomstgerichte deliberatiehouding.
- Ondersteuning** De vakgroepen zelf zijn verantwoordelijk voor de bewaking van de kwaliteitsnormen van de evaluatie (representativiteit, betrouwbaarheid, objectiviteit en transparantie). Ze worden hierin ondersteund door tal van afspraken die vervat zijn in visieteksten en nota's en waarmee de schoolleiding de leraren aanstuurt om hun evaluatiepraktijk af te stemmen op de schooleigen visie. Uit het erkenningsonderzoek blijkt dan ook dat in de meeste vakken de evaluatie voldoende leerplangericht is. Op schoolniveau zijn er eveneens duidelijke richtlijnen m.b.t. het aantal evaluaties, de verhouding dagelijks werk en examens, het aantal rapporten en het periodeschema. In het kader van haar talenbeleid maakt de school ook afspraken met de leraren en vakgroepen m.b.t. de kwaliteit van de talige aspecten van de evaluatie.
- De school werkte uitgebreide en transparante procedures uit die de deliberatie- en attesteringspraktijk ondersteunen en duidelijk vormgeven. Bij de deliberatie hanteert de school objectieve parameters en op basis hiervan worden leerlingen in deliberatiegroepen verdeeld. Deze werkwijze is een hulpmiddel om onbedoeld grote fluctuaties in strengheid te vermijden en vormt geen belemmering voor het individuele karakter van de beraadslaging. De eindbeslissingen van de delibererende klassenraden worden voldoende gedetailleerd gemotiveerd in de synthesebladen bij de notulen. De motiveringen van B- en C-attesten omvatten een gesynthetiseerde verantwoording van alle elementen die bijgedragen hebben tot de beslissing van de delibererende klassenraad, zoals de evolutie van de resultaten, een inhoudelijke analyse van de tekorten en de aangeboden

remediëringsinitiatieven en de effecten ervan. De bijhorende adviezen zijn prospectief geformuleerd en zetten in op de competenties en interesses van de leerlingen. De positieve en oriënterende attesteringen en adviezen zijn een voorbeeld van goede praktijk.

Doeltreffendheid De school verzamelt gegevens over haar evaluatiepraktijk en analyseert de tekorten per leerjaar en per vak. In de vakgroepen waar het aantal tekorten hoog scoort, heeft deze analyse, mede op aansturen van het schoolbeleid, geleid tot zelfreflectie over het eigen didactisch handelen. Om de kwaliteit van haar onderwijs te toetsen, neemt de school ook deel aan peilingsproeven en paralleltoetsen.

In de begeleidende klassenraden worden de evaluatiegegevens van individuele leerlingen gebruikt om leraren te responsabiliseren naar remediëring toe. Bij opvallende of structurele tekorten worden remediëringstrajecten opgestart waarvan de vorderingen en effecten nauwgezet opgevolgd worden. Mede hierdoor zijn de leerprestaties globaal genomen goed voor het merendeel van de vakken in alle studierichtingen.

De attestering en advisering gebeuren voldoende vanuit de opvolging, de begeleiding en de remediëring van leerlingen. De goede resultaten en het studiesucces van leerlingen in het vervolgonderwijs wijzen op een doeltreffende deliberatie- en attesteringspraktijk.

Ontwikkeling Op schoolniveau is de ontwikkelingsdynamiek op het vlak van evalueren groot. Sinds twee schooljaren loopt de school samen met de scholengroep een traject met als doel de evaluatie- en deliberatiepraktijk te optimaliseren. Dit resulteerde onder meer in de invoering van een deliberatievademecum, een betere verantwoording van B- en C-attesten en een woordrapport. Uitgestelde beslissingen gebeuren enkel nog in uitzonderlijke gevallen zoals vooropgesteld in de regelgeving. Men maakt er werk van om vakantietaken niet langer toe te kennen als sanctionering maar als remediëring.

In het project 'Breed evalueren' staat de omvorming van de evaluatiepraktijk in de eerste graad centraal. Op initiatief van het schoolbeleid en in nauwe samenwerking met de betrokken leraren, stelt men een brede evaluatiepraktijk voorop met meer gevarieerde evaluatievormen waarin leerlingen een actievere rol spelen.

De hierboven vermelde acties hebben ook de veranderingsbereidheid op het vlak van evaluatie binnen de vakgroepen aangemoedigd. De validiteit en de leerplangerichtheid van de examens werden onder de loep genomen en reeds gedeeltelijk bijgestuurd. Hierbij wordt frequent een beroep gedaan op de pedagogische begeleiding die de professionalisering van de leraren op dit vlak mede ondersteunt.

4.2 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** De leer(lingen)begeleiding wordt gekaderd binnen de algemene visie van de school. Ze streeft ernaar om het persoonlijk, het intellectuele en het sociaal welbevinden van de leerlingen te bevorderen om zo hun leerwinst en leerplezier te vergroten.
- Voor de leerbegeleiding stelt de school zowel preventieve als remediërende doelen voorop. De preventie is gericht op de ontwikkeling van een gunstig leerklimaat. Hierin kadert de leezorg, die op verscheidene niveaus wordt ingevuld. De leraren en de klassenraad vervullen de eerstelijnszorg. Op de tweede lijn staan de leerlingbegeleiders en de zorgbegeleider, op de derde de directie en externe organisaties. Ook de leerlingen zelf ('de nulde lijn') worden voor de studiebegeleiding van hun medeleerlingen geresponsabiliseerd. Er is o.a. het 'studiebuddy-project' waarbij tweede- en derdegraadsleerlingen andere leerlingen ondersteunen.
- De remediëring focust op de begeleiding en de opvolging van specifieke leerproblemen en –stoornissen. De GOK-werking en het talenbeleid vullen de leerlingenbegeleiding aan.
- Ondersteuning** De onderlinge wisselwerking wordt door de begeleidende klassenraad aangestuurd. Om de begeleiding zo goed mogelijk op te starten, worden via een uitgebreide intake de noden van de nieuwe leerlingen in kaart gebracht en gecommuniceerd naar de eerste 'portretterende' klassenraad van het schooljaar. De school heeft een fulltime 'leerzorgbegeleider' voor leer- en studiebegeleiding. Hij stelt samenwerkingsakkoorden op samen met de ouders voor leerlingen met leerstoornissen die via CLB of via de klassenraden worden doorverwezen. Hij maakt afspraken met de vakleraren rond "leren leren", houdt het overzicht, stelt concrete doelen voorop en legt linken met de vakken. Voor leerstoornissen worden specifieke procedures gevolgd en geïndividualiseerde sticordi-maatregelen geformuleerd. Omdat de school sterk wil differentiëren, wordt de arbitraire grens tussen attest of geen attest in verband met leezorg verlaten. Sedert dit schooljaar heeft elke klas ook twee leraren die een taak opnemen als coach. Leerlingen kunnen tijdens de middagpauze steeds terecht in de 'open leercentra' waar leraren instaan voor remediëring voor verschillende vakken. Alle informatie wordt bijgehouden en zorgvuldig geregistreerd in het leerlingenvolgsysteem dat vlot raadpleegbaar is.
- De leerbegeleiding is nauw verbonden met de taalbegeleiding van het groot aantal anderstalige leerlingen. De school splitst in de eerste graad de klasgroepen niet volgens keuzegedeelte of optie. Ze wil zo het leren stimuleren door leerlingen bij overgangen in dezelfde klas te houden.
- In de andere graden is er een sterk remediërend aanbod met onder andere initiatieven vanuit de werkgroep taalbeleid gericht op een gezamenlijke manier van foutmeldingen in toetsen en examens. Leerlingen die meer tijd nodig hebben voor examens, kunnen een beroep doen op extra ondersteuning of kunnen terecht in de stille studie of de aandachtsklas. Respect voor de capaciteiten en het stimuleren van de groeimogelijkheden van elke leerling staan in de leerbegeleiding dan ook centraal. De gevarieerde en gepersonaliseerde aanpak van de zorgbegeleider is hierbij een belangrijke meerwaarde die ook blijkt uit feedback van leerlingen en ouders.

- Doeltreffendheid** De school is nog op zoek naar een systeem om de doeltreffendheid van de leerbegeleiding te onderzoeken. De communicatie over de leerbegeleiding tussen school, ouders en leerlingen verloopt laagdrempelig. Uit feedback van ouders en leerlingen besluit de school dat ze op de goede weg is. De zorgbegeleider en de leraren registreren systematisch de begeleidingsactiviteiten. Via terugkoppeling naar de begeleidende klassenraad worden de effecten van de leerbegeleiding opgevolgd. Ook via het leerlingenvolgsysteem en de klassenraadverslagen heeft de school een zicht op de progressie van de leerlingen. De directie schrijft de daling van het aantal C-attesten eveneens toe aan de toegenomen effectiviteit van de leerbegeleiding.
- Ontwikkeling** De school stemt haar leerbegeleiding af op de verwachtingen van de samenleving en de overheid. Ze heeft oog voor verdere ontwikkeling en bijsturing van de lopende initiatieven. De leerzorgbegeleider vervult in dit proces een trekkersrol.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het directieteam voor deze zesjarige school bestaat uit de directeur en de adjunct-directeur. Er is een complementaire taakverdeling uitgetekend die wordt opgevolgd tijdens wekelijkse vergadermomenten en via dagelijks officieus overleg. De beleidsverantwoordelijken van de school kiezen uitdrukkelijk voor een laagdrempelig en toegankelijk leiderschap en streven naar een participatieve cultuur bij het personeel. Op deze manier slaagt het schoolbeleid erin een ruime groep personeelsleden te motiveren en te betrekken bij de brede waaier initiatieven en activiteiten binnen de school.

Om het pedagogisch beleid te ondersteunen worden de directieleden van K.A. Etterbeek in hun dagelijks bestuur inhoudelijk, organisatorisch en logistiek bijgestaan door de verantwoordelijken van de vakgroepen en voornamelijk door de IKZ-coördinator. Deze medewerkers staan, vanuit een positie van vertrouwen, elk op hun terrein in voor de invulling en de uitvoering van de uitgezette beleidslijnen en de opgestarte initiatieven.

Het uitbouwen van samenwerkingen met het oog op kwaliteitsverbetering van het onderwijsaanbod, is één van de doelstellingen binnen het beleidsplan van de school. Dit resulteert in samenwerking met andere secundaire scholen, culturele partners en het hoger onderwijs. Voorbeelden hiervan zijn de schooleigen studierichting van de derde graad aso 'Ingenieurswetenschappen' met het werkplekleren en de groep 'T@@Lent' die aan de nabij gelegen universiteit en hogeschool les volgen, alsook de organisatie van bepaalde lessen voor de leerlingen van de derde graad Humane wetenschappen in de Academie behorende tot dezelfde scholengroep en de praktijklessen van de studierichting Sportwetenschappen aan de universiteit.

Door een recente bijsturing van de activiteitenkalender kunnen personeelsleden deelnemen aan elk gepland overleg. Via de digitaal verspreide verslagen blijven de directieleden op de hoogte van de werking. De verslaggeving was in het verleden niet altijd even volledig en accuraat, waardoor dit momenteel toevertrouwd wordt aan de IKZ-coördinator.

Visieontwikkeling Voor haar visie verwijst de school naar haar pedagogisch project dat opgenomen is in het schoolreglement. Er werden voor een groot aantal aspecten van de schoolwerking visieteksten uitgeschreven. Deze worden gedragen door het korps en ze werden duidelijk gecommuniceerd. Er is een schoolwerkplan waarin de visie wordt geconcretiseerd.

In samenspraak met het pedagogisch college wordt een jaarlijks prioriteitenplan uitgewerkt. Voor het huidige schooljaar ligt de nadruk op het bewaken van de planlast van leerlingen en personeel en op de verdere controle van de evaluatie op leerplangerichtheid. Hierbij hebben de vakgroepen als taak na te gaan welke leerplandoelen geëvalueerd worden via dagelijks werk en welke in de examens. Voor de onderzochte vakken is dit inderdaad in kaart gebracht, maar de vaststellingen hebben nog niet geleid tot bijsturingen.

K.A. Etterbeek profileert zich als een school met een sterke traditie. Ze stelt als centrale doelstelling voorop: het organiseren van een kwaliteitsvol, doorstromings- en leerlinggericht onderwijs. Met sterke wiskunde-, wetenschappen- en taalclusters en moderne leerfaciliteiten, zoals labo's, open leercentra en digitaal leerplatform, wil ze het accent leggen op onderwijsvernieuwing en vooral op doorstroming naar hoger onderwijs. Dit houdt in dat de lat steeds hoog genoeg gelegd wordt om de 'betere' leerlingen

uit te dagen tot 'excellentie', terwijl voor leerlingen met problemen toch steeds voldoende begeleiding voorzien wordt.

Voor de diverse werkgroepen zijn teksten uitgeschreven, die evenwel soms nog te weinig zijn gekoppeld aan operationele doelen en concrete acties. Hoewel op school de traditie van interne kwaliteitszorg sterk ontwikkeld is en men voortdurend bijstuurt, blijft het knelpunt over de onduidelijkheid van de effecten van sommige acties bestaan.

Tot vorig schooljaar waren er nog geen schoolafspraken betreffende de uitwerking van de onderzoekscompetentie in de verschillende polen. Men organiseert binnen en buiten de school een brede waaier van activiteiten. Deze steunen op een degelijke organisatie op basis van uitgeschreven draaiboeken en bieden aan de leerlingen een veelzijdige vorming.

Besluitvorming De officiële participatieorganen op het niveau van de school functioneren conform de regelgeving. Er is een comité voor preventie en bescherming op het werk (pbw) op het niveau van de scholengroep en er is een interne dienst pbw. Het lokaal onderhandelingscomité keurt jaarlijks de besteding van de bpt-uren goed.

De officieel opgelegde participatiestructuur wordt doelgericht verruimd met een aantal niet verplichte organen zoals het pedagogisch college. Vanuit een lange traditie draagt dit orgaan bij tot zowel formele als informele participatie van de leraren aan de besluitvorming. De leerlingen zijn in de leerlingenraad actief met een groot aantal initiatieven en ze zijn vertegenwoordigd op de vergaderingen van het pedagogisch college.

De werkgroepvergaderingen verlopen doelgericht met een deels vooraf bepaalde agenda. Alle vergaderingen worden sedert vorig schooljaar organisatorisch en inhoudelijk ondersteund door de IKZ-coördinator.

Kwaliteitszorg De school hecht veel belang aan interne kwaliteitszorg met een gestructureerde aanpak en onderscheidt hierin twee belangrijke pijlers, met name kwaliteitsontwikkeling en verantwoording. Ze zet hier dan ook sterk op in en verzamelt heel wat gegevens over haar werking, input en output. Hierdoor hebben de beleidsverantwoordelijken een goed zicht op de sterke en zwakke punten van de schoolwerking.

De kwaliteitscoördinator is belast met het sensibiliseren en informeren van de leraren rond IKZ en de opvolging en implementatie van de strategische en operationele doelstellingen. De school neemt deel aan een hele reeks van externe enquêtes en peilingen, en aan zelfevaluaties op basis van een gestandaardiseerd instrument. Ook het welbevinden op school werd bevraagd, met een sterke toename ervan sedert de ondernomen acties.

Alle activiteiten, ook de gevolgde nascholingen, worden in kaart gebracht, geëvalueerd en, waar mogelijk, bijgestuurd. De school geeft aan hier de PDCA-cirkel (plan, do, check, act) te hanteren, maar men slaagt er nog niet in de cirkel volledig te sluiten, vooral door de mindere aandacht voor doeltreffendheid op basis van een verantwoordingsperspectief. De controle van de uitvoering van de processen en de eventuele bijsturingen of consolideringen blijven soms uit of zijn nog te recent. De oorzaak is te vinden in een quasi blind vertrouwen in de professionaliteit en de beroepsfierheid van de uitvoerders. Dit leidt in sommige processen tot verschillende snelheden en leraargebonden kwaliteitsverschillen in de uitvoering.

Ondanks de aandacht voor kwaliteitszorg is de school minder zorgvuldig op een aantal administratie vlakken. De school houdt zich niet volledig aan de criteria met betrekking tot het minimumlessenrooster door bijkomend lesuren in te richten in een aantal leerjaren en studierichtingen. De planning van bepaalde lessen in de Academie voor de leerlingen van de derde graad Humane wetenschappen werd nog niet gemeld aan de bevoegde instanties.

Talenbeleid In haar talenbeleid legt de school de nadruk op het Nederlandstalig karakter van het onderwijs. Gelegen in een residentiële Franstalige wijk in een Brusselse deelgemeente, blijft het aantal volledig Franstalige leerlingen schooljaar na schooljaar toenemen. Nagenoeg alle eerstejaarsleerlingen komen van een Nederlandstalige basisschool, meestal binnen het Brussels hoofdstedelijk gewest. De school werkt nauw samen met Broso (Brussels ondersteuningspunt voor secundair onderwijs) en gebruikt toetsen om de talige noden van deze leerlingen voor de verschillende vaardigheden uitgebreid in kaart te brengen. Op basis van deze resultaten wordt een traject uitgestippeld waarin de leerling intensief begeleid wordt, zowel in de klas via klasdifferentiatie of in kleine groepjes tijdens de extra uren taalsteun. In haar visietekst stelt de werkgroep talenbeleid taalgericht vakonderwijs voorop. Hiervoor zijn verscheidene waardevolle acties opgezet met als doel leraren te informeren en te sensibiliseren. De werkgroep is er in geslaagd een breed draagvlak te creëren en door de vakgroepen nauw te betrekken, is er voldoende aandacht voor een participatieve ontwikkeling van het talenbeleid. Via hospiteren en nascholingen wil de school de leraren verder professionaliseren m.b.t. aangepaste talige ondersteuning in de lespraktijk. Aan de ondernomen acties en aan de vooropgestelde doelen worden nog geen duidelijke verwachtingen gekoppeld op leerlingen-, leraar- en schoolniveau. Er wordt ook geen wijze van effectmeting vooropgesteld waardoor de school er nog niet in slaagt na te gaan of ze haar doelstellingen heeft bereikt.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het beheersingsniveau van biologie in de pool Wetenschappen in de derde graad.
- Het beheersingsniveau van wiskunde in de polen Wiskunde en Wetenschappen in de derde graad.
- De invulling van de onderzoekscompetentie in de studierichting Humane wetenschappen in de derde graad
- Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De afstemming van het onderwijsproces op het profiel van de leerlingen.
- De professionele taakbekommernis en het engagement van de personeelsleden.
- De begeleiding van leerlingen met specifieke leer- en zorgnoden.
- Het prospectieve deliberatiebeleid.

Wat betreft het algemeen beleid

- De impulsen tot onderwijskundige vernieuwing.
- De aansturing van een kwaliteitsvolle evaluatie.
- De participatieve besluitvorming.
- De aandacht voor kwaliteitszorg voor de meeste aspecten van de schoolwerking.
- De professionalisering met betrekking tot het talenbeleid.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De brede implementatie van activerende werkvormen.
- De integratie van het talenbeleid in het onderwijskundig proces van de vakken.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het rekening houden met de draagkracht van het team voor verandering en vernieuwing.
- Het vooropstellen van operationele doelen met het oog op effectmeting voor de onderwijskundige processen.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Leander Froidcoeur de inspecteur-verslaggever	Patrick DE CLERCQ de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	